

Kultur för hälsa

Handlingsplan Jönköpings län 2017-2018

Inledning

Kultur har en stor betydelse för såväl samhället i stort som för den enskilda individen. Kultur kan vara en viktig del av vård, omsorg och rehabilitering men också ge intellektuell stimulans, öka människors motivation, livslust och bidra till god livskvalitet och livsmiljö. Tillgängligheten till kultur är viktig för ett demokratiskt samhälle som eftersträvar aktiva och delaktiga människor. För att uppnå en jämlik tillgänglighet krävs en medveten strategi för att nå även dem som inte kan tillgodogöra sig den kultur som erbjuds i det allmänna utbudet.

Region Jönköpings län kännetecknas av effektiva vårdprocesser och god medicinsk kvalitet, kostnadseffektivitet och en utvecklad samverkan. I styrdokument betonas samverkan, såväl internt som externt med kommuner och andra aktörer, som en strategi för att nå dessa mål. Betydande forskning visar att kulturupplevelser har en positiv inverkan på hälsan därför ska kultur utgöra en integrerad del av Region Jönköpings läns framtidsplan för folkhälsa, sjukvård, utbildning och kultur.

Bakgrund

Region Jönköpings län har sedan 2000¹ utvecklat området kultur för hälsa i Jönköpings län genom kunskapsöverföring², metodutveckling³ och praktik inom hälso- och sjukvård⁴, äldreomsorg⁵ och målgruppen barn- och unga⁶. Sedan 2012⁷ finns i olika ledningsdokument uppdraget att skapa hållbara strukturer inom området kultur och hälsa och göra det till ett tydligt ansvarsområde med befogenheter och ansvar. Styrgrupp för Kultur för hälsa bildades 2016 med representanter från Region Jönköpings län, (Regional utveckling, Folkhälsa och sjukvård), Jönköpings läns Arkivförbund länets kommuner och civilsamhället genom Länsbildningsförbundet. 2017 tillkom även Jönköpings läns hembygdsförbund.

I den Regionala kulturplanen 2018-2020 är Kultur och hälsa ett fokusområde. I planen står: *Kulturen har ett egenvärde, samtidigt som kan deltagande i kulturella aktiviteter kan fungera hälsofrämjande. Stärkt samverkan mellan kultur- och hälsoaktörer kan bidra till ökad tillgänglighet till kultur och utforskande av nya målgrupper. Det är viktigt att främja kunskapsutbyte och stärka strukturer för att uppnå utveckling. Insatser bör fokusera på både upplevelser och eget skapande.*

---

¹ *Själagläd* - Kultur inom äldreomsorgen 2000-2003, *Stärkande kultur* 2004-2007, Kartläggning - *Kulturanvändning i vårdarbetet inom Landstinget i Jönköpings län 2006*

² Regionala konferenser, föreläsningar, webbsida Kultur i vården

³ Hälsofrämjande vårdmiljö, omvårdnad, rehabilitering samt hälsofrämjande insatser inom gruppen barn och unga.

⁴ Hälsofrämjande bildspel, musikkorgar på sjukhusbiblioteket, musik/MP3 inom operationsavdelningar, naturfoto i patient- och behandlingsrum, inköp av filmer och DVD-spelare till patienter på sjukhus och Kulturunderstödd rehabilitering.

⁵ Dansterapi, dans med personer med Parkinson och webbplattformen *Aktivt liv*

⁶ Dansa utan krav, språklust, Vem är jag- handledningsmaterial om identitet och självkänsla (workshop och dansföreställning)

⁷ Regional Kulturplan 2012-2014, Budget med flerårsplan 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018

Mål

Bidra till mer jämlik hälsa och vård

Ökad tillgänglighet till kultur för personer inom hälso- och sjukvård & äldre- och handikappomsorgen

Syfte

Ökad kunskap om att deltagande i kulturella aktiviteter är hälsofrämjande

Stärkt samverkan mellan kultur- och hälsoaktörer

Aktivitet	Syfte	När
Artikel/insändare	Arbetet med kultur och hälsa handlar fortfarande i hög grad om att fördjupa och öka kunskapen om kulturens betydelse Syftet med artikeln är att sprida kunskap och visa på forskning inom kultur för hälsa området.	HT 2017
Konferens Kultur för hälsa	Kunskapsfördjupning för beslutsfattare och personal samt parallella workshops för personal inom sjukvård, skola, äldreomsorg och funktionshinderomsorg	VT 2018
Kulturprogram för: * Patienter inom hälso-och sjukvård. * Personer inom äldre-och handikappomsorg * Bidra till utveckling Aktivt liv	Bidra till en god och jämlik hälsa genom ökad tillgång av kultur för personer som har svårt att ta del av den kultur som erbjuds i samhället.	2018-2020